Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/1448

29.6.2026.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2026/1448

(2026. gada 26. jūnijs),

ar ko atbalsta projektu par munīcijas drošuma risku samazināšanu Ukrainā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2018. gada 19. novembrī pieņēma ES stratēģiju pret nelikumīgiem šaujamieročiem, kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem (VIKI) un to munīciju. Savienība apņēmās cita starpā veicināt jaunu tehnoloģiju piemērošanu efektīvākai VIKI krājumu pārvaldībai un turpināt atbalstīt sadarbību un palīdzību Apvienoto Nāciju Organizācijas rīcības programmā par VIKI jautājumiem īstenošanā, tostarp saistībā ar VIKI un munīcijas krājumu pārvaldību.

(2) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja 2023. gada 4. decembrī pieņēma Globālo satvaru parastās munīcijas pārvaldībai visā aprites ciklā (Globālais satvars), kas ir brīvprātīgs sadarbības satvars un kas ietver politisku saistību kopumu nolūkā stiprināt un popularizēt esošās iniciatīvas par parastās munīcijas pārvaldību visā aprites ciklā un novērst tajā esošās nepilnības. Vispārējā satvara 5. mērķī valstis tiek mudinātas izveidot tehniskās spējas, lai attiecīgā gadījumā un saskaņā ar valsts tiesību aktiem veiktu pienācīgu, sistemātisku un ilgtspējīgu parastās munīcijas uzraudzību valstu krājumos, tostarp, nodrošinot un saņemot starptautisku sadarbību un palīdzību.

(3) Padome 2025. gada 14. aprīlī apstiprināja secinājumus par ieroču eksporta kontroli, kuros tā uzdeva Parasto ieroču eksporta jautājumu darba grupai (*COARM*) attiecīgā gadījumā atbalstīt trešo valstu spēju veidošanu attiecībā uz ieroču un munīcijas krājumu pārvaldību.

(4) Ukrainas neatņemamo tiesību uz pašaizsardzību īstenošana pret Krievijas agresijas karu kopš 2022. gada 24. februāra ir saistīta ar ievērojamu parastās munīcijas krājumu iegādi un pārvaldību, kas ir radījusi nopietnus drošības riskus un problēmas.

(5) Savienības darbības ieroču neizplatīšanas un atbruņošanas jomā būtu jāizmanto pēc vajadzības, lai mazinātu cilvēku ciešanas un veicinātu Ukrainas iedzīvotāju drošību saistībā ar tās pašaizsardzību pret Krievijas agresijas karu, un mazinātu ar karu saistītās negatīvās sekas.

(6) Tāpēc ir lietderīgi, ka Savienība ar finansiālu ieguldījumu atbalsta projektu, kura mērķis ir samazināt munīcijas drošības riskus Ukrainā,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

1. Savienība atbalsta projektu par munīcijas drošuma risku samazināšanu Ukrainā (“projekts”).

2. Projekta mērķis ir samazināt munīcijas drošuma riskus Ukrainā, nosakot valsts iestāžu tehnisko spēju prasības saistībā ar munīcijas uzraudzību Ukrainā un, uz minētā pamata, uzlabojot valsts tehniskās spējas, iegādājoties un nododot testēšanas ekipējumu un nodrošinot ar to saistīto apmācību. Projekts tādējādi palīdz novērst ar munīciju saistītus negadījumus un neplānotus sprādzienus, uzlabot personāla aizsardzību un uzlabot civiliedzīvotāju drošību.

3. Detalizēts projekta apraksts ir izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbildīgs ir Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (“Augstais pārstāvis”).

2. Projekta tehnisko īstenošanu veic Ženēvas Starptautiskais humānās atmīnēšanas centrs (*GICHD*) un *ITF Enhancing Human Security* (*ITF*).

3. *GICHD* un *ITF* savus uzdevumus veic Augstā pārstāvja padotībā. Minētajā nolūkā Augstais pārstāvis slēdz vajadzīgās vienošanās ar *GICHD* un *ITF*.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa Savienības finansētā projekta īstenošanai ("izdevumi") ir 1 996 834 EUR.

2. Izdevumus pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam.

3. Komisija uzrauga 1. punktā minētās finanšu atsauces summas pareizu pārvaldību. Minētajā nolūkā tā noslēdz vajadzīgos nolīgumus ar *GICHD* un *ITF*. Minētajos nolīgumos paredz, ka *GICHD* un *ITF* ir jānodrošina Savienības ieguldījuma pamanāmība atbilstoši tā kontekstam un tā apjomam.

4. Komisija cenšas 3. punktā minētos nolīgumus noslēgt pēc iespējas drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā un par nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

1. Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz *GICHD* un *ITF* sagatavotiem pusgada ziņojumiem.

2. Komisija ziņo Padomei par projekta finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minēto nolīgumu noslēgšanas dienas vai sešus mēnešus pēc tā stāšanās spēkā, ja minētajā laikposmā kāds no minētajiem nolīgumiem nav ticis noslēgts.

Luksemburgā, 2026. gada 26. jūnijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

M. DAMIANOS

PIELIKUMS

PROJEKTA DOKUMENTS

Munīcijas drošuma risku samazināšana Ukrainā

1. **Pamatinformācija un konteksts**

Ukraina saskaras ar būtiskiem drošuma un drošības riskiem un problēmām, kas saistīti ar valsts parastās munīcijas krājumiem. Tie ir vēl vairāk saasinājušies kopš Krievijas 2022. gada februārī sāktā pilna mēroga agresijas kara pret Ukrainu.

Šo problēmu rezultātā ir notikuši daudzi ar sprādzieniem saistīti incidenti, kas ceļas ne tikai no ienaidnieka uzbrukumiem un munīcijas infrastruktūras sabotāžas, bet arī no Ukrainas bruņoto spēku un tiesībaizsardzības iestāžu veiktas nepārbaudītas vai nestabilas munīcijas transportēšanas, glabāšanas, rīkošanās ar to un tās likvidēšanas Ukrainā. Lai gan Ukrainas iestādes ir pieņēmušas preventīvus pasākumus, lai palielinātu drošību un samazinātu riskus personālam un civiliedzīvotājiem, infrastruktūrai un videi, cita starpā munīcijas glabāšanas vietās un to tuvumā, ir jāveic turpmāki pasākumi.

Šajā sakarā ir steidzami vajadzīga tehniskā palīdzība munīcijas uzraudzības jomā, lai palīdzētu Ukrainas iestādēm samazināt munīcijas drošuma riskus. Efektīva munīcijas uzraudzība ir munīcijas drošuma pārvaldības stūrakmens, kas ļauj agrīni atklāt stāvokļa pasliktināšanos, defektus un no tiem izrietošos nedrošus transportēšanas, glabāšanas vai rīkošanās apstākļus. Pašreizējās munīcijas uzraudzības spējas Ukrainā ir noslogotas šādu iemeslu dēļ:

— liels munīcijas veidu, kalibru, vecuma un ražošanas standartu apjoms un daudzveidība,

— apmācīta munīcijas uzraudzības personāla ierobežota pieejamība,

— nepietiekama vai kara bojāta infrastruktūra, kas paredzēta sistemātiskai inspekcijai, uzraudzībai, testēšanai un aprites cikla pārvaldībai,

— trūkumi tehniskajā aprīkojumā, standartizētajās procedūrās, dokumentācijā un datu pārvaldībā salīdzinājumā ar starptautisko labo praksi un standartiem,

— lielāka munīcijas pakļaušana nelabvēlīgiem vides un uzglabāšanas apstākļiem.

Pastiprinātas munīcijas uzraudzības spējas ne vien novērsīs tūlītējus munīcijas drošuma riskus konflikta laikā, bet arī veidos kritiski svarīgu pamatu Ukrainas atveseļošanai un stabilizācijai pēc konflikta, tostarp pārejai no kara laika uz miera laika militāro pozīciju. Lielam munīcijas apjomam būs vajadzīga sistemātiska inspekcija, verifikācija un uz risku balstīta pārvaldība, lai nodrošinātu tās drošu glabāšanu, transportēšanu un likvidēšanu. Tāpēc savlaicīgi ieguldījumi ilgtspējīgās valsts uzraudzības spējās samazinās ilgtermiņa humanitāro, vides un finansiālo slogu, kas saistīts ar nekontrolētu munīcijas stāvokļa pasliktināšanos un neplānotiem sprādzieniem pēc konflikta beigām. Ja uzraudzības spējas netiks pastiprinātas, ar munīciju saistītu negadījumu un neplānotu sprādzienu iespējamība joprojām būs liela, un tas var radīt katastrofālas sekas gan valsts iestādēm, gan civiliedzīvotājiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, 2025. gada vasarā Ukrainas valsts iestādes lūdza ES sniegt tehnisko palīdzību munīcijas drošuma verifikācijas atbalstam visā tās aprites ciklā, īpašu uzmanību pievēršot munīcijas uzraudzības apmācības un aprīkojuma programmai. Šis lūgums tika atkārtoti pausts darbseminārā "*Starptautiskās apmācības un sadarbības platformas izveide munīcijas drošuma pārvaldības jomā, lai atbalstītu Ukrainas pēckonflikta tūlītējo riska mazināšanas centienus*", ko *GICHD* organizēja 2025. gada 13. un 14. novembrī Ženēvā, Šveicē.

Lūgtā rīcība ir pieskaņota ES VIKI un plašākai neizplatīšanas un atbruņošanās politikai – tā palīdz veidot spējas droši glabāt munīciju un rīkoties ar to, jo īpaši partnervalstīs – un tādējādi ir radīta iespēju sniegt mērķtiecīgu, ar nenāvējošu ekipējumu saistītu atbalstu saskaņā ar ES apņemšanos panākt mieru, stabilitāti un riska mazināšanu.

Turklāt palīdzības lūgums ir pieskaņots ES atbalstītajam Globālajam satvaram parastās munīcijas pārvaldībai visā aprites ciklā (*GFA*), jo lūguma mērķis ir dot iespēju vēl vairāk samazināt drošības riskus, ko rada valsts parastās munīcijas krājumi Ukrainā, šajā sakarā:

— par prioritāti nosakot uzdevumu panākt, ka attiecīgo valsts iestāžu spējas pārvaldīt parasto munīciju visā aprites ciklā ir ilgtspējīgas,

— cenšoties panākt pienācīgu, sistemātisku un ilgtspējīgu valsts krājumos esošās parastās munīcijas uzraudzību un

— izmantojot piemērotus riska mazināšanas procesus valsts parastās munīcijas krājumu pārvaldībai.

Paredzams, ka, veicinot atbildīgu munīcijas pārvaldības praksi, rīcība arī sekmēs plašāku reģionālo drošību, samazinot ar neplānotiem sprādzieniem saistītas pārrobežu ietekmes risku, vides piesārņojumu un nekontrolētu munīcijas stāvokļa pasliktināšanos. Tādējādi tā atbalsta ilgtermiņa stabilitāti un atspoguļo starptautiski atzītas preventīvas un riska mazināšanas pieejas saskaņā ar ES preventīvās drošības pieeju.

Visbeidzot, šāda pieeja atbalsta ES un Ukrainas sadarbību ieroču neizplatīšanas un atbruņošanās jomā, tostarp stiprina Ukrainas iestāžu spējas, izmantojot partnerības ar starptautiskām organizācijām un daudzpusējiem forumiem un to papildu centienus.

2. **Vispārējais mērķis**

Samazināt munīcijas drošuma riskus Ukrainā, stiprinot valsts spējas munīcijas uzraudzības jomā, palīdzot novērst ar munīciju saistītus negadījumus un neplānotus sprādzienus, uzlabojot personāla aizsardzību un civiliedzīvotāju drošību.

3. **Rīcības apraksts**

3.1. **Prasību noteikšana Ukrainas valsts iestāžu tehniskajām spējām munīcijas uzraudzības jomā**

3.1.1. **Rezultāts Nr. 1**

Apstiprinātas un prioritārā secībā izkārtotas tehnisko spēju prasības, kas attiecas uz valsts iestāžu veiktu efektīvu munīcijas uzraudzību Ukrainā saskaņā ar munīcijas drošuma riska mazināšanas koncepcijām un starptautiskiem standartiem un nodrošina skaidru un saskaņotu pamatu mērķtiecīgai spēju veidošanai un tehniskajai palīdzībai.

3.1.2. **Apraksts**

Ar rezultātu Nr. 1 saistītās rīcības rezultātā attiecīgajām Ukrainas iestādēm būs kopīga, uz pierādījumiem balstīta izpratne par tehniskajām spējām, kas vajadzīgas, lai veiktu sistemātisku, ilgtspējīgu un uz risku balstītu munīcijas uzraudzību visā munīcijas aprites ciklā. Tas tiks panākts, izmantojot strukturētus tehniskos novērtējumus, konsultatīvo atbalstu un iesaisti ar valsts ieinteresētajām personām. Apstiprinātās spēju prasības cita starpā attieksies uz infrastruktūru un aprīkojumu, tehniskajiem procesiem un procedūrām, cilvēkresursiem un kompetencēm, kā arī informācijas pārvaldību.

3.1.3. **Paredzamie iznākumi**

Iznākums Nr. 1. Validēts pārskats par pašreizējām munīcijas uzraudzības spējām un to trūkumiem, ko ietver tehniskajā ziņojumā.

Iznākums Nr. 2. Ziņojums, kur prioritārā secībā sarakstā ir izkārtotas tehnisko spēju prasības un validētās munīcijas uzraudzības vajadzības, tostarp aprīkojuma un apmācības vajadzības saistībā ar iznākumu Nr. 2, ko apstiprina attiecīgās valsts iestādes un ietver tehniskajā ziņojumā. Lai gan sarakstā iekļauj prasības un vajadzības, kas jāizpilda šajā projektā paredzētā ES finansējuma ietvaros, tajā būtu jāuzskaita arī prioritārā secībā izkārtotas prasības un vajadzības, kas ieteiktas finansējumam gadījumā, ja kļūst pieejami papildu līdzekļi. Saraksts būs jāvalidē *COARM*.

Iznākums Nr. 3. Starptautiski atzītai labai praksei un standartiem pieskaņoti ar munīcijas uzraudzību saistīti noteikumi, kas ietverti attiecīgo valsts iestāžu munīcijas drošuma noteikumos.

3.1.4. **Paredzamās darbības**

Darbības, kas saistītas ar iznākumu Nr. 1

1. Dokumentu pārbaude un metodikas izstrāde.

2. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām tiešsaistē un uz vietas valstī, novērtēšana uz vietas un validēšanas sanāksme.

3. Dokumentācijas analīze un ziņojumu rakstīšana.

Darbības, kas saistītas ar iznākumu Nr. 2

1. Novērtējuma konstatējumu pārskats un konstatēto trūkumu karte, salīdzinot ar starptautiski atzītu labu praksi un standartiem.

2. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām tiešsaistē un uz vietas valstī, kā arī prioritāšu apstiprināšanas sanāksme ar Ukrainas valsts iestādēm.

3. Dokumentācijas analīze, ziņojuma rakstīšana un ziņojuma iesniegšana *COARM* validēšanai

Darbības, kas saistītas ar iznākumu Nr. 3

1. Ierosināto valsts munīcijas drošuma noteikumu atjauninājumu izstrāde, iekļaujot munīcijas uzraudzības noteikumus, kas pieskaņoti starptautiski atzītiem standartiem un labai praksei.

2. Konsultatīvs atbalsts valsts iestādēm saistībā ar iekšējo un ārējo validēšanu un munīcijas drošuma noteikumu, tostarp munīcijas uzraudzības, galīgo juridisko pārskatīšanu.

3. Noteikumu projekta pārskatīšana, pamatojoties uz atsauksmēm, un atbalsts oficiālai pieskaņošanai/apstiprināšanai, ko veic Ukrainas kompetentās iestādes.

3.2. **Ukrainas valsts iestāžu tehnisko spēju attīstīšana munīcijas uzraudzības jomā**

3.2.1. **Rezultāts Nr. 2**

Uzlabotas valsts tehniskās spējas munīcijas uzraudzības jomā, ko panāk, izmantojot strukturētu aprīkojuma un apmācības programmu, kas attiecīgajām Ukrainas iestādēm dod iespēju veikt sistemātisku, drošu un uz risku balstītu munīcijas uzraudzību saskaņā ar starptautiski atzītu labu praksi un standartiem.

3.2.2. **Apraksts**

Ar rezultātu Nr. 2 saistītās rīcības rezultātā, pamatojoties uz apstiprinātajām un prioritārā secībā izkārtotajām tehnisko spēju prasībām un validētajām vajadzībām, tiks palielinātas operatīvās munīcijas uzraudzības spējas, nodrošinot ar nenāvējošu ekipējumu saistītu uzraudzības aprīkojumu, mērķtiecīgu tehnisko apmācību un konsultācijas par aprīkojuma izmantošanu, kā arī konsultāciju pakalpojumus par apmācības un aprīkojuma operatīvo integrāciju munīcijas uzraudzības darbībās. Uzraudzības aprīkojums tiks izmantots, lai veiktu munīcijas termodinamisko un ķīmisko, mehānisko, optisko un elektrisko testēšanu, priekšroku dodot aprīkojumam ar ES izcelsmi. Prioritāte tiks piešķirta mobilā aprīkojuma nodrošināšanai, lai nodrošinātu darbības elastību un izturētspēju un vajadzības gadījumā dotu iespēju veikt integrētas pārbaudes pa ierīču funkcionālajām grupām. Rezultāts nodrošinās, ka palīdzība ir balstīta uz vajadzībām, samērīga un saskaņota, vienlaikus tieši novēršot konstatētos trūkumus un izvairoties no dublēšanās ar citām iniciatīvām.

3.2.3. **Paredzamie iznākumi**

Iznākums Nr. 1. Munīcijas uzraudzības aprīkojums no *COARM* validētā saraksta iepirkts un piegādāts valsts iestādēm Ukrainā.

Iznākums Nr. 2. Munīcijas uzraudzības personāls apmācīts par iepirktā aprīkojuma izmantošanu, ņemot vērā attiecīgās Ukrainas munīcijas uzraudzības metodes un operatīvās procedūras, kas pieskaņotas starptautiskajai labai praksei un standartiem.

3.2.4. **Paredzamās darbības**

Darbības, kas saistītas ar iznākumu Nr. 1

1. Visa sarakstā iekļautā munīcijas uzraudzības aprīkojuma iegāde saskaņā ar apstiprinātām specifikācijām.

2. Transportēšana, muitošana un aprīkojuma sadale valstī.

3. Aprīkojuma nodošana un lietošanas pārbaude.

Darbības, kas saistītas ar iznākumu Nr. 2

1. Apstiprinājums par apmācību un apmācības programmu, kas vajadzīgas saistībā ar nodrošināto aprīkojumu.

2. Mācību par aprīkojuma lietošanu organizēšana un īstenošana.

3. Darbaudzināšanas un praktiskā tehniskā atbalsta nodrošināšana aprīkojuma integrēšanai operatīvās uzraudzības darbībās.

4. **Atbalsta saņēmēji**

Tiešie atbalsta saņēmēji šīs rīcības ietvaros ir Ukrainas valsts iestādes – pilnvarotas munīcijas glabātājas un munīcijas drošuma regulatīvās iestādes, bet netiešie – civiliedzīvotāji, kas dzīvo munīcijas glabāšanas vietu un transportēšanas maršrutu tuvumā.

5. **Ilgtspēja**

Projekts nodrošina ilgtspēju, munīcijas uzraudzību formāli padarot par valsts atbildībā esošu drošības funkciju ar šādiem paņēmieniem: standartizētas procedūras, ilglietojams aprīkojums un apmācīts personāls, kas iekļauts esošajās struktūrās, nodrošināta nepārtrauktība konflikta apstākļos un būtiskums saistībā ar atveseļošanu pēc konflikta. Tehniskā noturība, rentabls aprīkojums, decentralizēta izvietošana un pilnīga valsts atbildība nodrošina ilgtermiņa riska samazināšanu, negadījumu novēršanu un atbilstību starptautiskajiem munīcijas drošuma standartiem bez pastāvīgas ārējas atkarības.

6. **Īstenošanas kārtība**

Rīcību kopīgi un koordinēti īstenos *GICHD* un *ITF Enhancing Human Security*, un katrai specializētajai īstenošanas struktūrai tiks uzticēts sasniegt konkrētu rezultātu saskaņā ar attiecīgajām pilnvarām, speciālajām zināšanām un salīdzinošajām priekšrocībām. *GICHD* īstenos darbības, kas saistītas ar rezultātu Nr. 1, tostarp izstrādās aprīkojuma un apmācības sarakstu rezultāta Nr. 2 vajadzībām, savukārt *ITF* īstenos darbības, kas saistītas ar rezultātu Nr. 2.

Darbības tiks cieši koordinētas ar attiecīgajām Ukrainas iestādēm, lai nodrošinātu valsts atbildību, darbību atbilstību un ilgtspēju.